

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра _Практичної психології_____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор навчально-наукового
інституту

«Українська інженерно-педагогічна
академія»

Денис КОВАЛЕНКО

2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНФЛІКТОЛОГІЯ**

рівень вищої освіти _перший (бакалаврський)_____

галузь знань _05 Соціальні та поведінкові науки_____

(назва галузі)

спеціальність _053 Психологія_____

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма _Практична психологія_____

(назва програми)

спеціалізація _____

(шифр і назва)

вид дисципліни _обов'язкова_____

(обов'язкова / за вибором)

інститут _____ ННІ «Українська інженерно-педагогічна академія»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою інституту ННІ «УІПА»

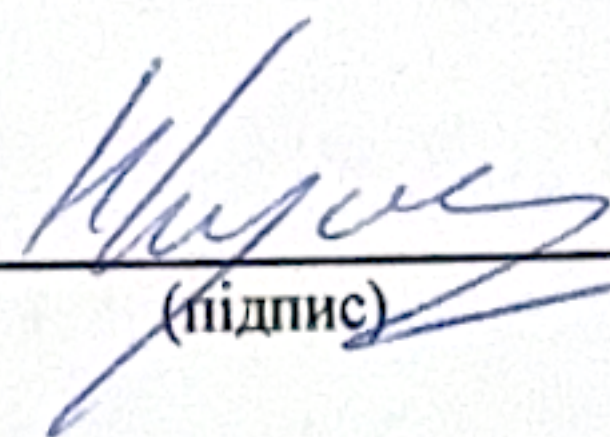
« 25 » червня 2025 року, протокол №_10_

Розробники: канд. психол. наук, доц. кафедри практичної психології Харцій О. М.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програму схвалено на засіданні кафедри Практичної психології

Протокол від 05 червня 2025 року № 11

Завідувач кафедри

(підпис)

(Кучеренко Н.С.)
(прізвище та ініціали)

„ 05 ” червня 2025 року

Програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) _____ Практична психологія _____
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи)

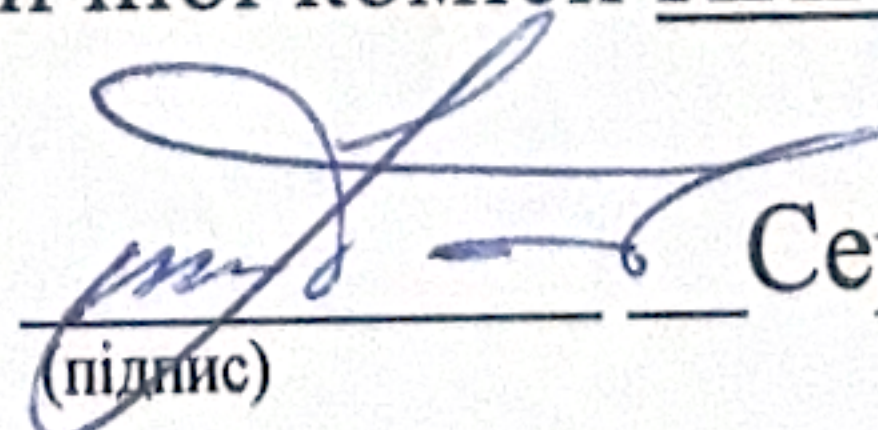
(підпис)

Харцій О.М. _____
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
Навчально наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія»
(назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна)

Протокол від «_24_» червня __2025__ року № __/__

Голова науково-методичної комісії ННІ «УІПА»

(підпис)

Сергій ПЕТРОВ _____
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «_Конфліктологія_____» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

_____бакалавр_____

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності _053 Практична психологія_____

спеціалізації _____

Метою дисципліни «Конфліктологія» є підготовка студентів до професійної діяльності в соціальній сфері. Отримання системи знань про природу конфліктів, розкриття змісту та особливості психологічних аспектів управлінської діяльності та визначення психологічних методів конструктивного розв'язання конфліктів.

Завданням вивчення дисципліни «Конфліктологія» є теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань:

- які відображають зміст та динаміку і функції конфліктів;
- вивчення базових положень конфліктології,
- набуття практичних навичок їх розв'язання,
- вироблення вмінь прогнозувати і контролювати конфліктну ситуацію,
- позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати.
- усвідомлення ролі та значимості психологічних компонентів управління;
- формування у них умінь та навичок щодо ефективного вирішення

психолого-управлінських конфліктів.

Для досягнення поставленої мети виділяються наступні **завдання** курсу:

1.Ознайомлення студентів з принципами та основними положеннями конфліктології;

2.Орієнтування студентів у різновидах вирішення конфліктів та особливостях використання кожного виду.

3. Ознайомлення з факторами, які мають вирішальне значення на вплив та результативність вирішення психолого-управлінських конфліктів.

Пререквізити:

Загальна психологія, Психологія особистості, Соціальна психологія, Вікова та педагогічна психологія, Основи соціально-психологічного тренінгу, Основи психокорекції.

Постреквізити:

Є провідною дисципліною для освоєння циклу професійної підготовки на другому освітньому рівні (магістр) за спеціальністю 053 Психологія.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни				
Кількість кредитів ЄКТС 6 кредитів	Статус дисципліни - нормативна				
Загальна кількість годин 180 годин	Розподіл годин за формами організації освітнього процесу				
	Навчальні заняття	Самостійна робота	Практична підготовка	Контрольні заходи	Всього
	Денна форма здобуття освіти				
	90	90 год	не передбачено	іспит	180 год
	Заочна форма здобуття освіти				
			не передбачено	іспит	
	Розподіл годин за типами навчальних занять				
	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Курсова робота	Індивідуальні
					Всього за типами навчальних занять
	Денна форма здобуття освіти				
	40 год	50 год	не передбачено	год	не передбачено
			не передбачено		не передбачено
Мова навчання		Українська			

Заплановані результати навчання

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПР12. Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР22. Розробляти та впроваджувати комплексні заходи щодо створення сприятливого соціально-психологічного клімату в освітніх закладах та професійних підприємствах і організаціях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічна основа конфліктології.

Тема 1. Сутність конфлікту та його структура.

Тема 2. Класифікація конфлікту.

Тема 3. Динаміка конфлікту.

Змістовний модуль 2. Методи та форми управління конфліктами.

Тема 4. Сутність управління конфліктами.

Тема 5. Розв'язання конфліктів.

Тема 6. Переговори як універсальний метод рішення конфліктів.

Змістовний модуль 3. Профілактика конфліктів: сутність, підходи і напрями.

Тема 7. Профілактика конфліктів в організації.

Тема 8. Управління стресами в конфліктній ситуації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічна основа конфліктології.												
Тема 1. Сутність	20	4	6	-	-	10	22	1	1	-	-	20

конфлікту та його структура.												
Тема 2. Класифікація конфлікту.	20	4	6	-	-	10	22	1	1	-	-	20
Тема 3. Динаміка конфлікту.	20	4	6	-	-	10	22	1	2	-	-	20
Разом за змістовим модулем 1	60	12	18	-	-	30	67	3	4	-	-	60
Змістовий модуль 2. Методи та форми управління конфліктами.												
Тема 4. Сутність управління конфліктами.	24	6	8	-	-	10	22	1	1	-	-	20
Тема 5. Розв'язання конфліктів.	22	6	6	-	-	10	22	1	-	-	-	20
Тема 6. Переговори як універсальний метод рішення конфліктів.	24	6	6	-	-	12	22	1	1	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2	70	18	20	-	-	32	65	3	2	-	-	60
Змістовий модуль 3. Профілактика конфліктів: сутність, підходи і напрями												
Тема 7. Профілактика конфліктів в організації.	24	4	6	-	-	14	24	1	1	-	-	22
Тема 8. Управління стресами в конфліктній ситуації	26	6	6	-	-	14	24	1	1	-	-	22
Разом за змістовим модулем 3	50	10	12	-	-	28	48	2	2	-	-	44
Разом за модулем 1	180	40	50	-	-	90	180	8	8	-	-	164

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Конфліктна ситуація та інцидент як передумови виникнення конфлікту.	6	1

	Причини виникнення конфліктів.		
2	Теорії механізмів виникнення конфліктів. Практична робота. Дидактична гра. «Фрустраційні ситуації».	6	1
3	Сутність управління конфліктами:	6	1
4	Конструктивний інструментарій для розв'язання конфліктів.	8	1
5	Тестування «Яка Ваша тактика ведення переговорів у конфліктах». Дидактична гра «Оцінка глибини конфлікту».	6	1
6	Конфліктна взаємодія в процесі нововведень.	6	-
7	Особливості взаємин в трудовому колективі. Тестування «Діагностика контактності особистості».	4	1
8	Підходи і напрями профілактики конфліктів.	4	1
9	Прийоми виходу зі стресових ситуацій.	4	1
	Разом:	50	8

Теми лабораторних занять
Не передбачено навчальним планом

5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Підготовка до практичної роботи : підготовка доповідей за темою. Складання тлумачного словника на англійській мові за темою лекції.	10	20
2	Підготовка до практичної роботи : підготовка до виступу з доповідями з питань представлених в методичних вказівках до практичних занять.	10	20
3	Динаміка конфлікту.	10	20
4	Методи управління конфліктами	10	20
5	Доповнити конспект лекцій. Анотація додаткової літератури	10	20
6	Переговори як універсальний метод рішення конфліктів.	12	20

7	Підготовка до практичної роботи : підготовка питань для теоретичного обговорення	10	20
8	Профілактика конфліктів в організації.	10	20
9	Прийоми виходу зі стресових ситуацій	8	4
	Разом:	90	164

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

7. Освітні технології та методи навчання

Методи навчання – це різноманітні способи, які допомагають студентам засвоїти програмний матеріал, сприяють активізації навчального процесу, надають можливість набути нових компетенцій. У процесі лекційних занять застосовуються такі методи навчання:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- пояснення.

У процесі практичних занять з основ консультативної психології застосовуються такі методи навчання:

- евристична бесіда;
- виконання вправ та завдань;
- відпрацювання методик та технік;
- робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо);
- самостійна робота.

8. Методи поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль – виконання вправ, тестування, демонстрація презентацій, виступ з доповідями, усне опитування, участь у науково-практичних конференціях.

Підсумковий контроль – іспит.

Підсумкове складання екзамену (заліку)

Критерії оцінювання навчальних досягнень. Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	

70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Методи контролю – це способи, з допомогою яких визначається результативність навчально-пізнавального процесу та інших видів діяльності студентів. На заняттях з конфліктології використовуються такі методи контролю:

- письмове опитування;
- усне опитування;
- письмова контрольна робота;
- тестування;
- творче завдання з курсу.

Форма підсумкового контролю: іспит.

9. Інструменти та обладнання, необхідне для вивчення навчальної дисципліни

Використання проектора. Наявність оболонки Moodle для роботи в системі дистанційного навчання.

10. Рекомендована література

Основна

1. Ємельянов Є. П. Практикум по конфліктології / Є. П. Ємельянов. - К. : КВГІ, 2016. - 365 с.
2. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління: Навчальний посібник / - К. : Академвидав, 2013.- 567 с.
3. Пірен М. І. Основи конфліктології : навч. посіб. / М. І. Пірен. - 2-е вид. - К. : КВГІ, 2017. - 212 с.
4. Кайлюк Є. М. Є., Фесенко Г. Г. Психологія управління / - Харків: ХНАМГ, 2017. - 179 с.

Допоміжна

1. Карамушка Л. М. Психологія управління закладами середньої освіти/ Л. М. Карамушка. - К. : Ніка-центр, 2020. - 426 с.
2. Ковальова В. І. Управління поведінкою персоналу виробничої організації/ В. І. Ковальова. - Х. : ХНЕУ, 2018. - 20 с.
3. Корольчук М. С. Основи психології: схеми, опорні конспекти, методики/ М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В.М. Марченко. - К. : Ніка-Центр 2018. - 320 с.
4. Корольчук М. С. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко. - К. : Ніка, 2015. - 324 с.
5. Корольчук М. С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності в звичайних та екстремальних умовах: навч. посіб./ М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. - К. : Ніка- Центр, 2009. - 580 с.

6. Ложкін Г.В. Практична конфліктологія / Г. В. Ложкін. - К. : МАУП, 2013. - 288 с.
7. Швалб Ю. М. Практична психологія в економіці та бізнесі: навч. посіб. / Ю. М. Швалб, О. В. Данчева. - К. :Либідь, 2006. - 448 с.
8. Social Communication / Edited by Fiedler K. – NY : Psychology Press, 2011. – 458 p.
9. The Handbook of the Psychology of Communication Technology / Edited by S. S. Sundar – Malden : Wiley Blackwell, 2015. – 600 p.
10. The Social Psychology of Nonverbal Communication / Edited by A. Kotic, D. Chadee. – London : Palgrave Macmillan, 2015. – 342 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – все про освіту в Україні
2. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;
4. <http://www.psylist.net>
5. <http://psychology-naes-ua.institute>
6. <http://www.nbuv.gov.ua>
7. <http://studentam.net.ua/content/section/23/85/> Онлайн бібліотека / електронні підручники, навчальні посібники, лекції, конспекти.

Додаток до робочої програми навчальної дисципліни _____
(назва дисципліни)

Дію робочої програми продовжено: на 20____/20____ н. р.

Заступник директора інституту ННІ «УІПА»

(підпис) Сергій ПЕТРОВ
(прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.

Голова науково-методичної комісії _____ факультету

(підпис) _____
(прізвище, ініціали)

«____» _____ 20____ р.